

مجموعه اسناد مذاکرات هسته‌ای
جمهوری اسلامی ایران با کشورهای

۵ + ۱

گردآوری و تنظیم:

دکتر محمد حسن دریان

اداره نشر معاونت پژوهشی مرکز آموزش و پژوهش‌های بین‌المللی

تهران - ۱۳۹۳

فهرست‌نویسی پیش از انتشار

سرشناسه: دریایی، محمدحسن ۱۳۵۱.

عنوان و نام پدیدآور: مجموعه اسناد مذاکرات هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران با کشورهای ۱ + ۵

مشخصات نشر: تهران: وزارت امور خارجه، اداره نشر، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری: ۵۶۰ ص.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۳۶۱-۷۳۵-۶-۲۲۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا

موضوع: برنامه جامع اقدام مشترک، ۲۰۱۵م، ۱۴ ژوئیه

شناسه افزوده: دریایی، محمدحسن، گردآوری و تنظیم

شناسه افزوده: ایران، وزارت امور خارجه، اداره نشر

شناسه افزوده: ایران، وزارت امور خارجه، مرکز آموزش و پژوهش‌های بین‌المللی

رده‌بندی کنگره: ۳۹۴ (ت۹) / KZ۵۶۷

رده‌بندی دیویی: ۳۲۷/۱۷۰۰۹۵۵

شماره کتابشناسی: ۳۰۱۲۸۸۶

مجموعه اسناد مذاکرات هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران با کشورهای ۱ + ۵

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ اول: ۱۳۹۴

ویراستار: مریم حجاری

صفحه آرای: سحر حسینی صنعتی

صفحه‌آرایی، طراحی، لیتوگرافی، چاپ و صحافی:

اداره نشر وزارت امور خارجه

دفتر مرکزی: خیابان شهید باهنر (نیاوران)، خیابان شهید آقایی، مرکز آموزش و پژوهش‌های بین‌المللی وزارت امور خارجه.

تلفن: ۲۲۲۹۷۰۲۹، شماره: ۲۲۸۳۲۵۶۵

نمایندگی و فروشگاه مرکزی: میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، پاساژ ناشران، طبقه همکف پلاک ۱۶/۲۲

تلفن فاکس: ۶۶۹۵۲۲۹۰، تلفن همراه: ۰۹۳۵۹۶۴۹۰۲۷، تلفن: ۶۶۴۹۰۳۱۵

فروشگاه شماره ۲: خیابان شهید باهنر (نیاوران)، خیابان شهید آقایی، جنب مرکز آموزش و پژوهش‌های بین‌المللی وزارت امور خارجه

تلفن: ۲۲۸۰۲۶۶۲

فهرست مطالب

.....	سخن ناشر	۱
.....	پیشگفتار	۳
.....	گاه شمار مذاکرات هسته‌ای	۹
.....	قطعه‌نامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل متحد	۴۳
.....	برنامه - مع آقدام مشترک (برجام)، وین، ۲۳ تیر ماه ۱۳۹۴:	
.....	(پیوست است قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل متحد)	۵۵
.....	اعلامیه کشورهای +۱	
.....	(پیوست ب قطعنامه ۲۲۲۲ شورای امنیت سازمان ملل متحد)	۱۸۷
.....	بیانیه جمهوری اسلامی ایران در خصوص تصویب برجام توسط شورای امنیت سازمان ملل متحد	۲۰۱
.....	گزاره برگ جمهوری اسلامی ایران متعلق به ارائه شدن برنامه جامع اقدام مشترک (برجام)	۲۰۹
.....	برنامه اقدام مشترک، ژنو	۲۲۹
.....	بیانیه سوئیس (لوزان)	۲۳۹
.....	قطعه‌نامه‌های قبلی شورای امنیت سازمان ملل متحد در خصوص برنامه هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران:	
.....	قطعه‌نامه ۱۶۹۶	۲۴۳
.....	قطعه‌نامه ۱۷۳۷	۲۴۷
.....	قطعه‌نامه ۱۷۴۷	۲۶۱
.....	قطعه‌نامه ۱۸۰۳	۲۷۵
.....	قطعه‌نامه ۱۸۳۵	۲۸۷
.....	قطعه‌نامه ۱۹۲۹	۲۸۹
.....	قطعه‌نامه ۲۲۲۴	۳۱۷
.....	عکس‌های مذاکرات هسته‌ای	

* فهرست متون اصلی به زبان انگلیسی و متن کامل آنها در بخش انگلیسی کتاب موجود است.

سخن ناشر:

انتشارات وزارت امور خارجه با سابقه بیش از سه دهه فعالیت در عرصه ترویج و نشر آثار ارزشمند علمی و تحقیقاتی تولید شده در مرکز آموزش و پژوهش‌های بین‌المللی و یا دیگر مراکز علمی کشور در حوزه سیاست خارجی و علوم سیاسی، به تلاش مستمر خود در ترویج ادبیات علوم سیاسی و روابط بین‌الملل با هدف تعمیق شناخت و آگاهی جامعه علمی و دانشگاهی کشور، خاصه استادان، محققان و دانشجویان نسبت به مباحث این حوزه ادامه داده است.

در چارچوب رسالت خطیر انتشارات فاخر و ارزشمند و مورد نیاز جامعه علمی کشور، بعد از نهمین اجلاس مشترک موسوم به «مباحثات با گروه کشورهای ۵+۱» این انتظار از نشر وزارت امور خارجه می‌رفت که مجموعه اسناد مذاکرات هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران با ۵+۱ را تهیه و در اختیار علاقه‌مندان قرار دهد. در این راستا مضمون تهیه کتاب "مجموعه اسناد مذاکرات هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران و ۵+۱" به بخش‌های ذی‌مسئولیت نهاد و با تلاش همکار فرهیخته جناب آقای دکتر محمدحسن دریایی^۱ به سرانجام رسید.

اکنون خدای را شاکریم که این مجموعه ارزشمند در فرصتی کوتاه گردآوری و تنظیم و در اختیار علاقه‌مندان قرار گرفته‌است. به اعتقاد بسیاری از متخصصان، مذاکرات صورت گرفته و اسناد منتج از آن، روند جدیدی را در حوزه مباحث سیاست خارجی، روابط بین‌الملل و حقوق بین‌الملل ایجاد کرده و در تاریخ دیپلماسی کشور یک رویداد بی‌نظیر محسوب می‌شود که می‌تواند به عنوان یک منبع اصلی تدریس در رشته‌های دانشگاهی مرتبط مورد استفاده قرار گیرد. با این وصف و در کمال تواضع توجه اساتید، فرهیختگان و دانشجویان رشته‌های علوم

۱- دکتر محمد حسن دریایی، پژوهشگر ارشد موضوعات خلع سلاح و امنیت بین الملل است که با دانشگاه‌های کشور و وزارت امور خارجه همکاری می‌کند. وی صاحب کتاب‌ها و مقالات متعدد در زمینه خلع سلاح و امنیت بین الملل است و به عنوان پانلیست در جلسات متعدد بین‌المللی مشارکت داشته است و دارای ۲۲ سال سابقه اجرایی و تحقیق در حوزه امنیت بین‌الملل است.

سیاسی، روابط بین‌الملل و رشته‌های مرتبط و کلیه علاقه‌مندان به پی‌گیری مسائل بین‌المللی و سیاست خارجی را به محتوای این مجموعه مهم جلب می‌نماید. امید است اساتید، محققین و دانشجویان گرانقدر از این مجموعه بهره لازم را ببرند.

اداره نشر

معاونت پژوهشی مرکز آموزش و پژوهش‌های بین‌المللی

www.ketab.ir

پیشگفتار

برنامه هسته‌ای ایران که در خلال ۱۴ سال قبل همواره یکی از مهم‌ترین اخبار رسانه‌های جهان بوده است، در شرایطی به دولت یازدهم رسید که بیش از ۱۲ قطعنامه شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی علیه هسته‌های ایران تصویب شده و طی آنها درخواست‌های مشخصی از کشورمان از جمله تعلیق تمام فعالیت‌های غنی‌سازی و اجرای پروتکل الحاقی به صراحت ذکر شده است. علاوه بر این، طی یک فرآیند تیر قانونی موضوع به شورای امنیت سازمان ملل متحد ارجاع گردید که از جمله در قالب یک بیانیه رئیس‌جمهوری ۶ قطعنامه شورای امنیت، هم خواسته‌های مشخصی از جمله تعلیق کلیه فعالیت‌های هسته‌ای و تصویب و اجرای بدون قید و شرط پروتکل الحاقی مطرح گردید و هم تحریم‌های ظالمانه‌ای علیه کشورمان وضع شد.

علیرغم وجود این شرایط، از ابتدای شروع دولت یازدهم، پرونده هسته‌ای ایران وارد مرحله تازه‌ای شد. دیپلماسی هسته‌ای دولت یازدهم، حدود یک دهه بعد از روی کار آمدن این دولت، منجر به انعقاد «برنامه اقدام مشترک» ژنو گردید. این سازه بین جمهوری اسلامی ایران و کشورهای آلمان، آمریکا، انگلیس، چین، روسیه و فرانسه تحت عنوان «برنامه اقدام مشترک» در سوم آذر سال ۱۳۹۲ (۲۴ نوامبر ۲۰۱۳) به نتیجه رسید. بعد از سه دور مذاکره کارشناسی و یک دور مذاکره در سطح مدیران ارشد، بالاخره روی جزئیات اجرایی این برنامه اقدام نیز توافق به عمل آمده و برنامه مزبور از ۲۰ ژانویه ۲۰۱۴ (۲۰ دی ۱۳۹۲) اجرایی شد.

براساس برنامه اقدام مشترک ژنو، مذاکره برای حصول توافق روی برنامه جامع اقدام مشترک بلافاصله شروع شد. و بعد از انجام ۴۰ دور مذاکره نفس‌گیر و پیچیده فنی، حقوقی و سیاسی در سطوح مختلف کارشناسی، معاونین و وزراء، نهایتاً در تاریخ ۲۳ تیر ماه ۱۳۹۴ برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) بین جمهوری اسلامی ایران و کشورهای عضو ۵+۱ جمع‌بندی شد.

مجموعه این اقدامات، حاکی از تلاش دیپلماتیک ایران با سرلوحه قرار دادن تدابیر هوشمندانه و رهنمودهای مدیرانه مقام معظم رهبری برای رسیدن به چهار هدف در مذاکرات است:

- ۱- حفظ عزت و اقتدار ایران در چالش هسته‌ای ۲- غیر امنیتی کردن پرونده هسته‌ای ایران ۳- تضمین استفاده صلح‌آمیز از انرژی هسته‌ای و تسهیل اجرای حق مسلم کشورمان در این زمینه ۴- رفع تحریم‌های ظالمانه اقتصادی علیه ملت شریف ایران.

این مذاکرات و نتایج آن در قالب برجام، طرفداران و منتقدان خود را دارد که بررسی مواضع و نظرات آنها موضوع این کتاب نیست. تمرکز این کتاب روی جمع‌آوری یک مجموعه اسناد است که مربوط به مذاکرات هسته‌ای انجام شده با کشورهای عضو ۵+۱ در دولت یازدهم می‌باشد و در برگزیده متن فارسی و انگلیسی اسناد برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) و ضمانت آن، قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل متحد که تأیید کننده برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) در شورای امنیت سازمان ملل متحد می‌باشد، بیانیه جمهوری اسلامی ایران در خصوص تصویب برنامه جامع اقدام مشترک (برجام)، توسط شورای امنیت سازمان ملل متحد، گزاره برگ جمهوری اسلامی ایران بعد از نهایی شدن برجام، نگاه رنو در زمینه برنامه اقدام مشترک و بیانیه مشترک سوئیس (لوزان) است.

با توجه به اینکه مجموعه اسناد حاضر بدون متن قطعنامه‌های قبلی شورای امنیت سازمان ملل متحد مجموعه‌ای کامل نبود و نظر به اینکه این قطعنامه‌ها، یکی از نتایج مهم برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) است، از این رو تصمیم بر آن شد تا متن فارسی و انگلیسی قطعنامه‌های ظالمانه قبلی شورای امنیت علیه کشورمان نیز در این مجموعه درج شود. همچنین در این کتاب به صورت خلاصه، گاه شمار ۴۰ دور مذاکرات بین ایران و کشورهای ۵+۱ که بیانگر روند دشوار حصول به برنامه جامع اقدام مشترک است، مورد اشاره قرار می‌گیرد، تا از این طریق یک مجموعه اسناد مفید برای خوانندگان و پژوهشگران علاقمند به مذاکرات هسته‌ای بین جمهوری اسلامی ایران و کشورهای عضو گروه ۵+۱ تهیه شود.

امید است گردآوری این مجموعه در قالب یک کتاب بتواند یک مرجع واحد به زبان فارسی و انگلیسی، برای بررسی دقیق و بیشتر متن برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) را فراهم آورد. اسناد جمع‌آوری شده در این کتاب بخش مهمی از اسناد تاریخی جمهوری اسلامی ایران

در دوران معاصر است. در این زمینه برنامه جامع اقدام مشترک که نتیجه حماسه آفرینی فرزندان ملت و انقلاب در عرصه دیپلماسی است از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و یقیناً مورد توجه و کنکاش بسیاری از محققین و پژوهشگران قرار خواهد گرفت.

گردآورنده مجموعه وظیفه خود می‌داند که از زحمات کلیه همکاران در تهیه این مجموعه تشکر و قدردانی نماید. مخصوصاً تلاش‌های جناب آقایان دکتر اسماعیل بقائی هامانه و دکتر حسین سادات میدانی در ترجمه بخش‌هایی از ضمائیم برجام و همچنین کمک‌های جناب آقایان مرتضی دامن پاک جامی، حسین سالشی صالحانی و کاظم شریف‌کاظمی در چاپ کتاب، موجب کمال امتنان است. شایان توجه است که تدوین این مجموعه بدون کمک‌ها و رهنمودهای ارزشمند جناب آقای دکتر محمد جواد ظریف و جناب آقای دکتر سیدعباس عراقچی میسر نبود.

محمد حسن دریایی

تهران - تیرماه ۱۳۹۴